

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 "
Pe 1 lună . 2 "

Num. de Duminecă
Pe un an 4 Cor. — Pen-
tra România și America
10 Cor.

Num. de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
un 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA:
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Manuscripte nu se îna-
poiază.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Reforma electorală.

(S) S'au lămurit în sfârșit lucrurile, și ori și ce om cu judecată e dumirit asupra gândului, cu care guvernul ungar a pus la cale revizuirea regulamentului dietei.

E, înainte de toate, mai presus de toată îndoială, că revizuirea nu a fost impusă de împrejurări ce rezultă din pozițiunea regatului ungar față cu cealaltă parte a monarhiei, căci în chestiunile privitoare la afacerile comune obstrucțiunea se va putea face și în viitor. Revizuirea s'a făcut dar în virtutea mânei libere, pe care guvernul ungar o are, precum se zice, în ceea ce privește afacerile interne.

Ar rămâne acum să le dăm dreptate celor ce zic, că revizuirea a fost făcută pentru ca guvernul să nu întâmpine prea mari greutăți în chestiunea reformei electorale.

Lucrul acesta nu e încă nici el atât de lămurit cum vor fi crezând mulți.

Deși chestiunea reformei electorale e o afacere internă, ea nu poate să fie dintre acele, în privința cărora i-s'a lăsat guvernului mâna liberă.

Nu poate să fie vorba de mâna liberă după guvernul a luat angajamentul de a face reforma în sensul dorinței clar exprimate de monarh: așa și numai așa are s'o facă și mâna liberă o are numai în ceea ce privește alegerea mijloacelor pentru trecerea ei prin dietă.

Unul dintre aceste mijloace e revizuirea regulamentului dietei.

Guvernul, dându-și seamă despre împrejurări și despre dispozițiunea spiritelor, a ajuns la convingerea, că cu fostul regulament nu putea să obție votarea reformei, pe care vrea s'o propună, a revizuit dar regulamentul.

Dacă așa stau lucrurile, prima consecvență e, că guvernul nu mai are pretexte pentru amânarea reformei, și trebuie să prezinte proiectul cât mai curând.

A doua consecvență e, că guvernul are întreaga răspundere a situațiunii și nu mai poate învocea greutățile ce-i crează dieta. Ori are majoritate în dietă și atunci proiectul propus de dânsul va fi votat, ori nu are majoritate și atunci trebuie să se retragă, ca un alt guvern să se folosească de arma puternică ce i-s'a dat prin revizuirea făcută.

Să presupunem, că guvernul voiește, cum s'a svonit, să facă o reformă jignitoare pentru aceia dintre cetățenii statului ungar, care nu sunt încă maghiari. În cazul acesta majoritatea dietei va vota legea, iar minoritatea nu va mai putea să împiedece prin obstrucțiune votarea ei. Nu se ține însă guvernul de angajamentul, pe care l-a luat, nu e împlinită voința monarhului, nu se restabilește liniștea și nemulțumirea celor nedreptățiți e încă mai viuă și mai legitimă și-o nemai pomenită indignațiune se produce atât în cealaltă parte a monarhiei, cât și în întreaga societate europeană.

N'ar fi dar o exagerare dac'am presupune, că guvernul, prevăzând aceste consecvențe, se va ținea de angajamentul luat și va propune o reformă potrivită cu voința monarhului. În cazul acesta revizuirea e făcută pentru ca actuala majoritate să nu poată împiedeca votarea legii.

Așa ori așa, revizuirea e un mijloc de siluire, o renunțare la drepturi, o mărginire a puterii dietei, vorbind în termeni figurați, o tragere pe sfoară, și întrebarea e numai, cine va rade în cele din urmă.

Mare minune nu ar fi dacă s'ar întâmpla, ca tocmai ceice au votat revizuirea să fie cei trași pe sfoară, căci interesele statului ungar, ale monarhiei în genere și ale dreptății sunt mai presus de ale partidelor coalizate pentru susținerea actualului guvern și foarte ușor i-se poate pune acestui guvern alternativa: ori faci o reformă electorală europenească ori te retragi, ca să o facă alt guvern.

În tot cazul suntem în ajunul unei mari hotărâri.

Guvernului actual i-s'a lăsat mâna liberă ca să restabilească cum va și el echilibrul în viața internă a regatului ungar. În loc însă de-a fi potolit lucrurile, el le-a întezit și niciodată încă lupta dintre maghiari și ceilalți concetățeni ai lor n'a fost atât de înăsprită ca astăzi. E deci dovedit, că actualul guvern ori nu vrea ori nu poate să restabilească pacea, pe care o dorește monarhul. Dacă va stăruî dar în calea, în care a stăruit până acum, nu el, ci altul va face reforma electorală.

Lupta ce se petrece în regatul ungar e prea obositoare atât pentru ceice iau parte, la ea, cât și pentru ceice urmăresc fazele desfășurării ei, și trebuie să se facă încurând ceva pentru curmarea ei.

Congresul presei. Confracții dela »Lupta« înregistrând declarația »Gazetei Transilvaniei« dată drept răspuns la articolul nostru, fac următoarea propunere:

1. Să ținem o consfătuire intimă a doua zi de Paști în Brașov.

2. La această consfătuire să se invite reprezentanții ziarelor noastre românești. Cu invitarea lor să încredințăm redacția »Gaz. Tr.«, care va anunța și locul de întrunire.

3. Scopul acestei consfătuiri intime e: discuția asupra caracterului, asupra modalității și timpului convocării congresului.

Timpul încă nu e prea înalțat ca presa noastră să nu albească vreme să se declare în chestia aceasta.

Am dorî mult dacă propunerea noastră ar primi aprobarea confracțiilor dela toate zările noastre naționale.

Noi primim cu plăcere.

Urcarea soldei ofițerilor. În sterilitatea de momente politice mai senzaționale sub vălul aparenței de liniște urcarea soldei ofițerilor e chestiunea ce se agită cu predilecție atât în presa austriacă cât și în cea maghiară.

»Neue Freue Presse« în numărul său de ieri sună bombardonul de avertizare la adresa coaliției, iar trompetele foilor maghiare țipă în cor. Li-se lămurește corifellor din coaliție, că suma de trei milioane, cât se recere la urcarea soldei, nu va fi o sarcină insuportabilă și că pentru suma asta nu face să stărnești animații șoviniste, ce pot să ducă țara, acum mai mult ca ori când, la deslănțuire de molime fatale. Monarhul, guvernul austriac și cel comun s'au angajat prea mult, decât să poată amâna rezolvirea acestor chestiuni.

Coaliția să abandoneze deci pretenziunile sale de concesiil naționale și să nu pue stavili. Ziarele maghiare bineînțeles se arată grozav de neinduplicabile, dar numai ca mai târziu să se dea plainice cu atât mai ușor. Tocmai din ținuta lor »strajnică« — conchidem că chestiunea soldei e poate cea dintâi de mai mare însemnătate, ce va fi rezolvită în sesiunea legislativă de după sârbători.

Desarmarea lor însă e contemplată ca un nou titlu de limitare în ce privește universalitatea dreptului electoral, călcăiul achileic al politicii de rassă.

Björnson și românii. Dl Ioan Țetzu, președintele societății »Carpații« a primit următoarea telegramă dela ilustrul filo-român Björnstjerne Björnson, ca răspuns la telegrama societății:

Roma, Corso Umberto, 397, Damber.

»Mă simt foarte onorat de scumpa voastră telegramă. Este mai mult decât merit de a fi dat propriilor mele sentimente arzătoare cuvintele cari se cuvîin asupraitorilor ipocriși și cruzi.

Primiți vă rog, dl-or, asigurarea distinciei mele considerațiuni.

Björnstjerne Björnson.

Călătoria lui Kossuth la Ragusa. Ne surprinde călătoria la Ragusa a ministrului de comerț to-mai acum în plinul sărbătorilor de Paști, când însemnătatea alegorică a acestor minunate sărbători deschide atât de prielnic teren fraseologiei patriotice. Care va fi pricina că se lipsește de sărbătorile cu cari atât de mult s'a obișnuit la zile mari. — el cel mai slăvit fiu al și mai slăvitei nații. Cronicarul pestan spune că s'a dus pentru căutarea sănătății. Nu dubităm dar asta o putea face și mai târziu ceva. Nu. Conștiința îl mână pe bietul Franți, îl alungă până hăt la țăr-mul mării tocmai de sărbători. Chestiunea statului tătăului său, număroasele derute morale la care a silit partidul său, dar mai presus »strălucirea« ordului Leopoldin — a sguduit adânc credulitatea națiunii. Franți adâncit în reverii la țăr-mul mării — va simți ca în vis cum un piedestal lunecă de sub picioare și o statuie e gata să se prăbușiască...

»Agitație pentru Serbia mare«. Ziarele austro-ungare aduc în timpul din urmă tot mai dese vești despre agitația ce se face în Bosnia pentru idela unirii cu Serbia și crearea unei Serbii mari. Nu de mult »Pester Lloyd« își bătea joc, în mod crud și cu o bună duzină de încredere în puterea monarhiei, de articolul apărut într'un ziar sârbesc din Belgrad, articol care pleda pentru o Serbie puternică și pentru lupta contra autorității Austro Ungarilor. În articolul acesta, pe care ziarul ovrlesc îl luă drept »product a unui creier nebun«, se vorbea despre un războiu contra Austro Ungariei, în care Serbia să aibă ca aliate alte state balcanice, cari nu simpatizează cu imperiul habsburgic.

Acum vine știrea unor »măsuri« de apărare, de amuțire a mișcării naționale sârbești. Se aplică adecă față de agitatorii sârbi, în Bosnia,

dreptul militar din 1878, care de atunci încă nu s'a pus niciodată în vigoare. În urma acestui măsură nu tocmai moderne redactorul responsabil și directorii Iancovici și Proconie al ziarului sârbesc «*Ostabina*» din Banjaluka, au fost deținuți, pentru agitație.

*

Repaos. O liniște aparentă s'a sălășluit între hotarele țării. Cu razele înflorite a soarelui de primăvară va coborî peste luncile imugurite, peste platurile fragede înverzite, peste satele pline de mizerie blândă fără margini ce se revarsă din hâu eradiată de acel spirit etern a toate cuprinzător ce a dat lumilor mângăiere. Razele acestea plâpânde vor întâlni în cale atâția farisei moderni, suflete fără de lege cari sunt puși în fruntea turmelor, dar ei chiemarea nu și-au înțeles.

Vor descăleca în culbaerle șoviniste toți gălăgioșii cari se țin de ceva seamă și vor ferici nașluna cu fraze. În pervazul zilelor de mâine se conturează însă amenințătoare chestiunea sufragiului universal, ce poartă în sine simburile unor vremi de restriște. Și atâtea probleme sociale și culturale zac mușgăite în hambarele statului și cărmuitorii habar n'au de mizeria ce se întinde ca un polip urlaș peste clasele de jos. Dar în presimț sunt Florile:

În cuprinsul firii năpădite de un amplu val de viață răsună tilincile și fluierile de răchită. Turmele pornesc spre culmile Rășinarilor și ciobanul în urma lor, el singur senin și neștiutor de zădărniciă frământărilor din văi, urcă preajma Neșoiului...

- Politica viitoare a naționalităților.

Ieri ziarele maghiare publicau știrea că în atitudinea naționalităților se va produce o schimbare. Anume: ele vor face o politică mai moderată, ceace ar fi să se atribuie influenței dlui dr. T. Mihali.

N'am dat nici o importanță acestei știri; știam că e luată din vânt. N'am mai putut deci vremea s'o desmînțim.

Chiar și ziarele maghiare care au publicat-o s'au îndoit de altfel de exactitatea și veracitatea ei. »*Arad Közlöny*» s'a și adresat îndată dlui dr. I. Suci, secretarul comitetului de organizare, întrebând dacă are vre-un temei știrea lansată.

Iată ce a răspuns însă dl Suci:

— Știrea că partidul naționalităților ar schimba ceva în atitudinea politică de până acum, și anume că ar moderă lupta, nu corespunde adevărului. Nu-i nici un motiv de a se face vre-o schimbare, cu atât mai puțin pentru vre-o moderațiune. Noi — după a noastră părere — niciodată n'am fost ofensivi, niciodată n'am fost opozanți fără motiv față de guvern. Atitudinea noastră de opozanți a isvorit întotdeauna din convingeri adânci și din politica noastră conștientă și acum avem mai puține motive să abandonăm aceasta. Din programul nostru nu cedăm nimic, ba toate semnele indică să luptăm d'aci încolo și mai tare pentru realizarea programului și pentru apărarea poziției noastre. Chestia sufragiului universal în sine începe să devină actuală. Atitudinea lui Andrassy, a guvernului și a majorității, în această afacere, se pare că ne va chema la luptă mai înverșunată. Politica noastră nu vom schimba o nici atunci, numai *tactica va fi mai agresivă, lupta va fi mai crâncenă.* Trebuie să ne dăm silința ca prin toate mijloacele legale și constituționale să eluțăm dreptul de vot obștesc, iar nu numai un pretins sufragiu universal! Vom lupta nu numai pentru interesele noastre, ci pentru realizarea ideilor democratice.

Întrebat asupra mijloacelor de luptă, și asupra succesului la care se așteaptă, dl dr. Suci a răspuns:

— Vom lupta cu toate mijloacele legale ce ne stau la dispoziție. Nu ne dăm îndărăt nici dela *obstrucțiunea tehnică*, nici dela lupta în afară de parlament. Știm bine, că minuni nu putem face. Nici nu contăm la așa ceva. Pentru că și dacă s'ar face o lege electorală dreaptă și fără considerațiuni particulare și cercurile electorale s'ar împărți după dreptate, nici atunci n'am putea căpăta mai mult ca 100—120 mandate. Este numai o poveste, pentru a spăria, afirmarea că în caz de sufragiu universal naționalitățile ar majoriza pe unguri.

Aud, că tocmai pentru asta, e tendința de-a micșora numărul cercurilor naționale. *Asta vor s-o facă și în comitatul Aradului.* În contra unor împărțiri de acestea nedrepte a cercurilor electorale, se înțelege, noi vom lupta. Știm bine, că noi naționalitățile suntem mai slabe, mai sărace și culturalicește mai fără putere decât Ungurii; dar tot ce ne stă în putință să facem, o să facem. Asta ni e și datorია!

La întrebarea că ce rol va juca în lupta asta clubul național din Arad, și cum stă

afacerea cu prigonirea clubului, deputatul Boroșineului a răspuns:

— Activitatea clubului arădan urmează cu asiduitate. Nu e însă sigur că luptele și alegerile se vor dirigla de aici. Se poate că de aici, se poate că din Budapesta, dar mai probabil că din mai multe locuri. În ce privește agitația extraparlamentară și organizarea singuraticelor cercuri, probabil că clubul arădan va avea rol mare. Actele clubului de altfel și acum sunt tot la comisia de imunitate. N'au ajuns încă la Cameră. Întreaga cercetare, autoritățile au pornit-o pe cale greșită. Judecătoria crede că noi, cu prilejul înăgurării din Februarie am ținut adunarea politică, am înființat reuniune politică, am ales conducători politici, etc. În realitate însă noi numai am primit dela partidul naționalităților însărcinarea să formăm club, reuniune politică, nouă, n'am înființat. Cercetarea judecătorească nu e decât prigonire politică, cu care noi neam obișnuit, dar care nu ne va abate dela țintă. Dacă ne vor pedepsi, vom suporta, dacă ne vor aresta, vom răbda, dar vom urma cu lupta...

Din România.

Dela Senat. (Ședința dela 11/4 Aprilie). La ordinea zilei proiectul de lege contra trusturilor.

Dl N. Xenopol începe condamnând obiceiul proprietarilor atât de întins la noi, de a-și arenda moșiile altora, și mai ales străinilor; trece la cauzele acestor arendări: prea marele prestigiu ce ne-am obișnuit de a-l da așa botezătorilor profesioni libere, (cari ne-au dat numai în București 1200 avocați) funcționarismului și în general, tuturor muncilor ușoare și... sigure.

Fii de moșieri nu se fac cultivatori de pământ ci slujbași sau avocați. Sunt fenomene economice evidente pe cari nimeni nu poate să le tăgăduiască.

Este absolut adevărat că, în unele părți ale țării, arendașii scot de pe spinarea țărănilor arenzile mari pe cari le plătesc.

Dl Xenopol pretinde că guvernul ar voi să împiedece această exploatare prin... mijloace socialiste, iar întru-cât privește proiectul, el este menit să distrugă clasa arendașească și să slăvească pe proprietari să se întoarcă la pământ.

Toată lumea are oroare de capii trustului din Moldova, de harapeții cari își bat joc de bună-tatea țărănilor români, — zice oratorul.

Dar mai sunt și alți arendași, români buni și folositori țării, cari nu trebuie loviți.

FOIȚĂ ORIGINALĂ A »TRIBUNEI«.

Robert Bruce.

— Legendă scoțiană. —

Scoția subjucată greu în lanțurile tiranismului regelui englez Eduard I era în secolul XIV scena unor lupte feroase. Unul dintre cei mai declarați vrășmași ai englezilor era Robert Bruce, un cavaler temerar până la nebunie și viteaz până la paroxism. În 1306 eroul rebel aruncă mănuașă în fața regelui englez încoronându-se de rege al Scoției și declarând dușmanilor tradiționali războiu pe viață și moarte. Puterea covârșitoare a englezilor a învins și cel mai mândru cavalerism, cea mai admirabilă vitejie, cel mai bărbătesc curaj. Eroul nostru a pierdut luptă după luptă și a fost nevoit să-și lase, în retragere, nevasta într'unul dintre castelele sale. El însuși se refugiază pe insula Rahrin. Numai o mică și devotată ceată de viteji, care i-a rămas credincioasă, îl petrecea acolo. Iar pe pustia insulă trăia într'un sărman bordei.

În curând soartea i aduse o nouă lovitură crudă, menită par'că a pune coroană necurmatorilor prigoniri ale sortei: primi adică știrea că englezii au reușit să facă prizonieră pe soția-sa și i-a rezervat un viitor negru: temnița grea fără căldură și lumină.

Nefericirea aceasta nouă începuse să slăbi curajul și credința eroului nostru.

— De ce să bravez soartea, de ce să fiu îndărătnic? Nu-i nici cea mai slabă speranță ca lucrurile să se schimbe spre bine. De ce mă leg

cu fire atât de tari de coroana strălucitoare, care însă mi-a adus atâtea suferințe? Dacă ași căpătui mi ași recăștiga nevasta și ași pleca în Palestina, să lupt contra păgânilor...

Deși îl frământau astfel de gânduri, o pace rușinoasă i-se părea ilegală, cu cea mai grozavă deșonore și curajul lui de cavaler nu-i promitea să cugete mult la plecarea armel.

Într-o zi sta culcat pe sărăcăciosul-i pat, pe care numai iarba uscată, care servea drept saltea, îl făcea mai moale. Medita iarăși, ca de atâtea ori. Legenda ne povestește că ridicându-și ochii văzu deasupra sa țesătura unui pânzangine. Micul animal să căznea să ducă firul de pe o grindă pe cealaltă. Înzădar căuta însă să lege firul; de șease ori își încercase deja puterile, de șease ori căzu atârnat de firul care-l mai ținea. A șaptea oră încercă din nou.

Sr Robert fu surprins de asemănarea dintre încercările neînsemnatului pânzangine și dintre soarta sa. Șase bătălii pierduse; a șaptea-oră nici nu-și mai încercă norocul... Și iată micul pânzangine face încă odată o sfortare mare și reușește să lege firul de grinda veclnă. De ce să-și piardă toată încrederea, când mai are putere? Un animal să fie mai constant decât el?

Începând cu ziua aceea regele scoțian se pregătii din nou la luptă. Și par'că ar fi fost o minune a cerului: câștigă o victorie după alta, pretutindeni învingător înaintă spre inima Angliei. Iar în 1314 nimici în fruntea a treizeci de mii de scoțieni o armată mare engleză, care numără o sută de mii de oameni. În urma bătăliei acesteia, câștigate, bătălia dela Bannockburn, englezii au

fost nevoiți să abdică de coroana scoțiană. După moartea lui Bruce însă numai cu greutate enorme le-a succes să-și apere granițele lor.

*

E adevărat, că Bruce s'a luptat pentru libertatea țării sale, dar cu toate astea avea mulți dușmani între scoțieni, cari îl pizmăuau. Mai mulți lorzi scoțieni au promis regelui englez că-l vor sprijini și aceștia erau mai primejdioși pentru Bruce decât toți dușmanii lui de mai înainte, deoarece îi cunoșteau toate ascunzișurile și tactica pe deplin.

Cel mai îndărjit între aceștia era John de Lorn. Acesta cu înșelăciuni lui la sine cănele lui Robert, un câne de un miros excelent — și l-a destăinuit prințului englez Pembroke, că acest câne va da cu siguranță de urme bune.

Astfel au ajuns în Gallowaybe, Scoția-de-sud și într'adevăr au dat de urmele nenorocitului rege. La început Bruce avea de gând să se încalere în luptă cu prințul Pembroke, dar aflând de trădarea lui John de Lorn și a împărțit celele în trei părți și a încercat astfel să-și strecore tovarășii din calea dușmanului pe cărări tălănuite.

Dar operațiunea asta de războiu s'a dovedit de zadarnică pentru mica trupă a cărei centru îl formă el. Dușmanii au dat cânelui să miroase o haină veche de-a lui Bruce și l-au dat apoi drum liber. Cânele a pornit cu lufca săgeții în direcția, unde se află ascunzișul stăpânului său. Bruce a schimbat de douăzeci de ori direcția dar cânele l-a descoperit tot de atâtea ori. Atunci văzând că nu poate scăpa, că înenul să strânge mereu la jurul său, s'a hotărât pentru o luptă disperată

N'ați ales bine momentul de a trimite pe proprietari la țară, tocmai acum când nu s'a uscat încă bine țarina de pe mormintele evenimentelor din primăvara anului trecut, evenimente provocate și de către unii partizani ai dv.

Di C. Nacu: — Nu se prinde! Inzădar vă încercați să ponegriți partidul care a restabilit ordinea.

D. C. Arion. — S'a convenit.

D. C. Nacu. — Ați convenit d'voastră. Eu îl cunosc pe instigatorii.

D. Xenopol. — Cine se va mai încurca în arădări de moși, acum când limitați timpul și terenul?

Ați transformat țara într'un fel de laborator de experiențe socialiste și erudiția din lumea întreagă vă privește plină de curiozitate: vom vorbi de rezultate peste câți-va ani.

D. Valerian Ursanu. Scopul legii departe de a fi să distrugă arendașii, cum pretinde dl Xenopol, este de a stabili o ordine și o dreptate în aceste arădări și urmărește încurajarea oamenilor cinstiti ce se înlețesc cu această ocupație.

Trecând mai departe, analizează acuzațiunile dlui Xenopol și le respinge pe fiecare în parte.

D. Missir. După cum Statul oprește pe străini de a avea proprietăți rurale, poate merge și mai departe, pentru că el are acest drept. Aceasta în principiu.

Dacă însă arendașia este unul din organele noastre de rezolvare, dacă ea este o instituție permanentă recunoscută de toți, se schimbă chestiunea.

D. Creangă, care cunoaște chestiunea trusturilor din câte-va călătorii făcute în Moldova, înțelegându-se figura literară a »cercului de fier« în care s'ar strânge populația noastră rurală de către arendași.

Dar dl Duca este e altă părere, de o părere diametral opusă.

De ce n'ați trimis pe dl Creangă să facă o anchetă oficială în toate părțile pe unde se întinde trustul?

Pentru că voiți să luați măsuri unilaterale.

Di Dimitrie Sturdza, președintele consiliului, depune proiectul de lege, votat de Camera, prin care se prelungește convențiunea comercială între România și Turcia.

Di prim ministru trece apoi la cuvântarea dlui Missir.

Di Creangă ne-a dat primul studiu de agricultură care s'a publicat în țara noastră — și acesta este un mare merit.

Din cele spuse de dl Missir un lucru reese

clar ca lumina zilei: că d-sa nu este încă dumirrit.

Trusturile arendașesti constituie un adevărat cancer în organismul nostru social.

Adevărata politică, politica agrară este aceea care îngrijește de nevoile țărănilor.

Noi credem că trebuie să îndeplinim făgăduiele date în manifestul dela 12 Martie, — lată de ce venim cu aceste legi.

D-voastră, cari ne-ați dat mâna în această solemnă ocaziune, ne faceți o nedreptate strigătoare atscându-ne acum.

Trebuie să ne ridicăm în contra Ficher-eștilor și tovarășilor lor, — oameni cari nu sunt de un neam și nici nu se pot asimila cu noi.

Mai e nevoie să vă arăt cercul de fer?

Avem 900 de arendași străini, a căror desfășurare n'o cerem, dar căroră le pretindem să fie cinstiți.

Voiți să devenim noi sclavii acelor cari au făcut invaziune în țara noastră? Aiurea sunt legi în contra unor asemenea oameni. Eu respect toată suferința omenească, indiferent de națiune, dar și străinii sunt datori să ne respecte țara și neamul.

Ședința se ridică la 6 și 5.

Moartea generalului Haralamb. Celim în »Voința Națională« Cu adâncă mâhnire anunțăm înclătarea din viață a generalului Haralamb, unul din cei din urmă supraviețuitori ai generației care a întemelat România modernă.

La 11 Februarie 1866, colonelul Haralambie a fost desemnat ca, împreună cu Lascar Catargi și N. Goleșcu, să facă parte din locotenința domnească. Energia și patriotismul lui au adus atunci servicii imense țării.

După intrarea în țară a domnitorului Carol I, văzându-și alina idealul pentru care luptase, colonelul Haralamb se retrage din armată și din viața politică.

Abia la 1877 îl regăsim în rândurile oștirii, luptând pentru neatârarea țării. Pe câmpul de luptă a fost înaintat la rangul de general. Intre altele, lui i-se datorează izbănzile strălucite dela Smârdan și Vidin.

După război, generalul Haralamb se retrage iarăși în viața particulară, stimat și onorat pentru caracterul lui integru și pentru neprețuitele servicii pe cari le-a adus patriei sale. În Mai 1902, M. Sa Regele îl distinge cu cea mai înaltă decorație: Marele Cordon al Stelei României.

Senatul și Camera au ridicat ședința de ieri în semn de doliu pentru moartea generalului Haralamb.

sprijinit de cei câțiva oameni câți i-au mai rămas. John de Lorn a fost de credință, că regele a rămas singur și a trimis cinci ostași nefericiți ca să-l prindă. Când a văzut însă cănele că stăpânul său e atacat, se repezi și înhață de gât pe cel mai de aproape ostaș. Tot așa a pățit și-al treilea. În sfârșit unul dintre ei reuși să rănească mortal cănele, trimițându-l o săgeată în coaste. În același moment însă ucigașul nobilului animal fu așternut la pământ de glonțele lui Bruce. Al cincilea dintre adversarii eroului nostru văzându și peirea cu ochii o tulă fugă. Bruce nici nu-l mai urmări. Astfel mântul nobilul animal pe bunul său stăpân.

În 1328 Bruce era deja de cincizeci de ani. Tot el, acoperit de glorie și iubit la infinit de ai săi, domnea în Scoția. Aglătările mari și suferințele din tinerețe, când a trebuit să lupte cu stăta perseverență contra destinului, i-au făcut bătrân înainte de vreme. Era într'adevăr ca un moșneg; nu era în stare să rămână în șea. Conducerea trupelor sale le-o încredință lorșilor Randolph și Douglas, cărora le dete ordinul să pătrundă în inima provinciilor Northumberland și Durham. Iar scopul expediției militare era: să năcăjească și molesteze cât mai mult pe englezi.

Pe atunci domnea Eduard III. în Anglia, un nepot a lui Eduard I, vestitul tiran, care și-a

măsurat de atâtea ori puterile cu regele scoțian. Noul domnitor englez era de abia de 16 ani, avea însă un curaj și o istețime rară. Bălețandru ardea de dorul să-și răsbune asupra scoțienilor, despre cari de mic copil auzise că-s cei mai mari dușmani ai țării sale. Șefii de armată a lui Bruce n'aveau decât douăzeci de mii de soldați la dispoziție. Eduard III însă avea o armată de două ori atât de mare și grație superiorității numerice îi reuși să învingă la început pe generali lui Bruce, Douglas și Randolph, nefericiți că nu pot să câștige iubitul lor domn lauri, băteau deja în retragere. Și fugeau cu o lușime atât de mare dinaintea tinărului rege englez, încât acesta cu toate sforțările, pe cari le făcea, nu îl putu ajunge. Atunci Eduard promise un premiu mare aceluia, care descopere locul unde se ascundeau cei doi bravi generali sau care îi va prinde în tabăra lor. Muiți viteji ardeau de dorul să câștige premiul și recunoștința regelui lor.

O singură dată au ajuns față în față cele două cete. Adevărat că Eduard avea aproape de două ori pe atâția ostași, dar în schimb scoțienii ocupaseră o poziție mai avantajoasă. Eduard deci nu îndrăsnia să atace, ci a impresurat mica cetă cu gândul să o supună foamei. Au trecut zile întregi, ba chiar o săptămână întregă.

Era cât pe cât să reușească planul lui Eduard,

Orice bun român va depune o lacrimă pe mormântul acestui viteaz soldat și mare patriot.

Fie-ți țarina ușoară!

— Dela Palatul Cotroceni. Ieri seară a avut loc, la palatul Cotroceni, un ceai oferit membrilor comitetului inspectorilor generali ai armatei de către AA. LL. RR. Principele Ferdinand și principesa Maria.

Românele din Poiana-Arieșului.

— Corespondență particulară a »Tribunei«. —

»Câmpenar cu șase boi
Nu mai scapă de nevoi,
Arieșan cu două vaci,
Cu papuci și cu nădragi«.

Strigătul de alarmă, care în timp atât de scurt a străbătut toate satele și orașele noastre trezind tradiționalul simț de jertfă pentru viitorul neamului nostru, strigătul conducătorilor de turmă, cari prin noua lege școlară au văzut pericolul scumpă noastră limbă românească, strigătul acesta a răsunat mai zilele trecute și la românii din jurul Turzii. Laudă și mulțumită neobositului protopop al Turzii, Iovian Murășan, ca și harnicului avocat cu tragere de inimă față de popor dr. Valer Moldovan, cari din comună în comună umblând, au îndemnat poporul, ca în ori ce chip va putea, să-și susțină școala, li-a și succes în frunțele comune Agârbiclu și Sân Mihalu, precum și în alte comune.

Deși poporul nostru prin părțile acelea materialicește e slab situat, totuși când e vorba de a-și păstra limba strămoșească, trece peste ori ce greutăți și dă tot ce poate da din sărăcia lui.

Mai mare laudă și admirație se cuvine însă femeilor române din P. Arieșului, un sat la câțiva pași depărtare de Turda, unde pe lângă ungurii cei mulți sunt și 70 familii române gr.-catoice, sărace și năcăjite.

Duminecă după amiază, în 30 Martie v. au fost chemate la școală românele din Poiana pentru o consfătuire. După ce părintele I. Bojan în cuvinte calde deschide adunarea, candidatul de preot C. Mușlea arată pe scurt rolul femeii române în lupta noastră pentru existență atât în trecut cât și în ziua de azi. Apoi harnicul învățător M. Gezdac arătând chemarea femeii române ca mamă, face propunerea, ca fiecare să contribuie săptămânal cu câțiva cruceri sau cu câteva ouă și din banii astfel colectați să se întregască salariul învățătoresc luat până acum din re-

căci scoțienii n'au fost luat cu ei merinde mai multă, decât a încăput în capițelor de mână. Înșiși cei doi șefi s'au dat la schimb de vorbe aspre, deoarece Randolph era de părere ca ori să se predea și să mântuiască pe tovarăși de groaznică moarte prin foame, ori să facă o supremă sforțare de a-și ține drum printre dușmani. Douglas însă nici că voia să audă de astfel de planuri. Dar în sfârșit a fost nevoit să recunoască și el că situația în felul acesta nu se mai poate menține și tocmai voia să o spună lui Randolph și când într'o seară era chiar să se retragă cu acesta în coliba lor improvizată — au zărit în unghiul colibel o vulpe, cum aceasta mănca la un păstrav proaspăt.

— A, nenisorule ț-a sunat ceasul din urmă! strigă Randolph și și-a tras sabia. Când a voit însă să lovească joavina, aceasta s'a refugiat după niște snopi de paie și înfășcând o gură plină din ele s'a repezit la flacăra focului. Lui Randolph abia i-a mai rămas atâta vreme să ia pielea de pe foc și să le stângă fiacăra ce se prelinse spre haina lui, căci vulpea în restimpul acesta șterse frumusețea putina.

— Vezi, — exclamă Douglas — astuțimea de multe ori e mai de preț ca puterea. Să fim pe pace și cu răbătare încă opt zile și jur că vă voi scoate de aci pe toți teferi. Vom păcăli dușmanul întocmai cum ne a păcălit pe noi vulpea.

Cel dintâi atelier de pietre monumentale aranjat cu putere electrică.

Gerstenbrein Tamás

măstru de monumente și pietre de sculptură.

Fabricație proprie din marmoră, granit, seynit, la brador etc., din pietre de mormânt magazină se află în Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.

Cancelaria și magazinul central: **Kolozsvár, Dózsmá-ut. nr. 21.** Telefon 662.

Filiale: Nagyvárad, Nagyzeben, Déva și Bánpatok.

partişta de 24%, cât și din ajutorul dat de biserică.

Propune apoi ca femeile ce se pricep, să lucreze țesături și cusături românești, iar altele să înpistrizeze ouă, din cari apoi să se facă un bazar și fiecare să cumpere câte ceva cu un preț mai ridicat ca astfel să se poată pune bază unui fond pentru ajutorarea școlii.

Ca încheiere, neobositul luptător al cauzei române în jurul Turzii dl Nic. Russu arătând ce fac românii din alte părți pentru înaintarea noastră, îndeamnă la jertfă și faptă bună.

Credeam, că aceste femei și de altfel destul de năcăjite nu vor primi aceste propuneri, dar spre bucuria mea și a celor de față nici una nu s'a aflat, care să se dea înapoi dela chemarea sfântă, ce li-s'a pus înaintea ochilor, ci toate într'un glas au primit propunerile, și au fost gata să dea încă atunci o parte din contribuțiile benevole.

Mai mult mi-a plăcut de-o femeie bătrână, cea mai bătrână și mai însuflețită dintre toate, care fără a stă mult pe gânduri a zis: »Dăm domnilor! cum să nu dăm? ce facem pentru noi facem, dar să dăm mai mult! Iată eu dau zece cruceri pe săptămână!«

Nu m'am mirat mai mult când mai târziu mi-s'a spus, că polenarii — mulțămărită conducătorilor și dorințel lor spre înaintare — au la dispoziție o bibliotecă de 60 volume și 200 cor., bani gata spre acest scop.

Dacă toți românii ar fi cu așa tragere de inimă și dacă toate femeile române ar purta atâta interes de școala noastră, am sta cu mult mai bine și nu ne-am uită îngrijăți înspre viitorul neamului nostru!

La finea constăturii unanim s'a adus hotărârea ca pe Duminica Florilor femeile din Polană să se adune la școală, dar în număr mai mare și de atunci începând solvind fiecare o taxă oarecare să se pule bază acestui fond.

Dea D-zeu ca această faptă frumoasă a bravelor Poenarițe să aile răsunet și în inimile altora spre fala și întărirea neamului nostru. Rap.

Ideea Austriei mari în lumină socialistă.

E fapt incontestabil, că cele mai puternice curente ce frământă azi populația Austriei fără osebire de clase și partide e aversiunea față de Don-Chișotteiadele politice maghiare și curentul stărnit de ideea unei monarhii unitare federative. Sorgintea

— Fie după cum vrei tu — răspuse Randolph. — Dacă însă nici peste opt zile nu vom putea scăpa din cușca asta să știi că voi ataca.

— Bine.

Vă puteți închipui că Douglas avea deja un plan definit, încăl altfel nu ar fi vorbit așa hotărât. A observat adecă împrejurarea, că ostașii englezi au neglijat păzirea teritorului mlășinos ce se întindea în apropiere, socotind că pe acolo și așa e esclusă ori ce încercare de fugă. Douglas însă cunoștea acea însușire a mlaștinelor dela nord, că în vreme de iarnă îngheață tun și că atunci pe cărări anumite, prea bine cunoscute de locuitorii acestui ținut, cu grije mare se poate trece mlaștina. A ales câțiva oameni experți, cari în zori au studiat cărările primejdioase și fiindcă gerul, după cum era de prevăzut, a urmat în curând, într'o seară frumoasă cu lună într'adevăr mica ceată a scăpat frumusețel din cușcă.

— »Vino la pieptu-mi Douglas, vino să te îmbrățișez«, exclamă cu bucurie nesfârșită Bruce, când își revăzu curajoasa trupă. »Fără tine toți cei douăzeci de mil de soldați ai mei ar fi murit moarte rușinoasă.

— »Sire«, — răspuse eroul — »oricât mi-e de scumpă recunoștința D-voastră și ori cât țin ca să fiți mulțumiți cu mine, trebuie să resping laudele. Unei sărmame vulpi datorită victoria. Fără animalul acesta nici odată nu ași fi putut convinge pe amicul meu Randolph, că planul meu e bun«.

Aceste trei legende se mai povestea despre Sir Robert Bruce, eroul scoțienilor sombrii, dar doritorii de libertate...

ambelor curente e a se căuta departe în negura trecutului istoric, ele îmbracă numai fețe nouă sub diferitele epoci și stadii de evoluțiune în viața statelor căsătorite silnic și chinuite de un etern proces de divorț.

Azi nu mai sunt izolați socialiștii creștini, oligarhia imperială și casa domnitoare în tendințele lor sistematic instruite întru răspândirea tot mai intensă a ideii Austriei mari. Azi ideea asta într'un chip miraculos prinde teren și între osebitele naționalități, în clasele capitaliștilor, iar oameni de talia lui dr. Karl Reuner o lansează fără îngădiri. În Reichsrath nu se aude un singur glas de protestare, deși reflexul acestui curent puternic se zărește ades în oratoria parlamentară.

Cauza prielniciei ideii fără îndoială trebuie căutată adânc în organismul material al acestor două state. Austria este per eminentiam stat capitalist și ca atare are nevoie de locarea valorilor, productelor sale de industrie și comerț pe teritorii unde aceste ramuri de economie politică sunt în mugur. Ne fiind poziția de a și le desface în colonii, în urma situației sale centrale pe uscat, se bucură deocamdată de stările noastre economice neglijate și în realitate Ungaria este pentru Austria un fel de colonie, atât în urma configurației sale geografice și geologice, care îi determină pentru timpuri neprevăzute caracterul de stat agrar. — cât și în urma stărilor politice și culturale chaotice, asuprirea barbară a naționalităților, cari toate sunt bețe în roatele evoluției de stat, zădărnicesc de veacuri ralierea forțelor, închegarea unitară a nizuințelor atât de indispensabile pentru crearea condițiilor de economie politică, ca bogățiile imense ale acestei țări nenorocite să rodească cu prisos întru binele popoarelor sale fără osebire.

Dar din cele espuse se pare că interesul Austriei ar fi menținerea raporturilor economice de până acum. Oamenii politici de cultură temeinică, de cari Austria posedă în abundență, prevăd că dezvoltarea culturală și economică a țării noastre în butul politice de creeri obtuzi se apropie de stadiul unei înfloriri ce-ar realiza, în virtutea convingerei devenite obștești, toate mijloacele a priori pentru un nou și rațional avânt în industrie și comerț. Conștiința de superioritate vagă, mai mult instinctivă a imenzelor masse prevede însă să-și asigure rostul de conducătoare în chestiuni obștești atât de vitale ale statului.

O Austrie construită pe fondul mosaicului de popoare, unitară în conducere și la nivelul statelor apusene ar putea sistemiza estins ramificația politice economice interne. S'ar face selecțiunea firească între clasele ce se vor ocupa cu comerțul, cu industria cu economia de câmp și — capitalul. Rostul unguirilor ar trece în mod firesc pe un plan secundar. Privăți de elementele, cari n'ar mai avea de ce a se giră maghiare, s'ar trezi grozavi de singuri și neajutorați.

Până aci contemplațiile noastre.

Ziarul »Népszava« indică cam aceleași păreri și semnaleză echourile ce întâmpină glasurile apostoliei imperialismului austriac — mai ales la naționalități. Arată valorile ce trec granițele și sapă tot mai adânci alvii în Ungaria. Avertisează cercurile conducătoare că e ora a 11-a. Să caute cu rezonul ce se cere dela bărbații de stat, în cadrul

ideilor moderne de economie rațională să saneze situația chaotică a țării pe baze de sisteme sănătoase, să abandoneze politica nefastă de maghiarizare — prin ralierea tuturor puterilor sănătoase fără osebire de naționalitate. Iar dându-li-se naționalităților drepturile lor firești de limbă și lege, unite toate forțele patriei în munca obștești primeniri Ungaria va putea să privească cu fruntea senină în viitor ca țară respectată și fericită. Atunci vor amuși echourile ce stârnește ideea Austriei mari. Aprecierile astea ale organului socialist surprind prin claritatea și mentalitatea lor sănătoasă.

Nădăduim că între »patrioți« totuși se vor găsi câțiva mai nepreocupați cari să cadă pe gânduri serioase.

Din străinătate.

Asasinatul din Lemberg. Ziarul »Clatz« ce apare în Lemberg, comunică următoarele despre grosnicul omor din Lemberg: Ieri după prânz judele de instrucție a chemat la sine pe mama lui Siczynsky. Din nou a voit a afla dela ea despre pregătirile atentatului, dar femeia a fasonat altfel, a zis că ea n'are nimic cu omorul din Lemberg; cu băiatul său nu a vorbit despre aceasta, și în caz că i-ar și fi comunicat despre planurile sale de bună seamă l-ar fi reținut de a comite crima.

Această fasonare este contrară celei dintâlu, când adecă a declarat că ea l-ar fi înduplecat pe băiatul său Miroslav să comită atentatul.

Judele de instrucție a trimis-o din nou în celula sa unde este închisă soția lui Vasinsky, un spărgător de rând, iar Miroslav Siczynski este închis cu Vasinsky.

Studentul Miroslav Siczynski susține și acum că el singur are parte la acest omor — și altul nu. Singur el a plănuit acest atentat și singur și volestă a și ispăși păcatele pentru ceace a făcut, de oarece el numai pentru poporul lui mult iubit a făcut aceasta. De-l va spânzura, se vorbește, va muri liniștit, de oarece știe, că viitorul guvernator de Galizia va lua exemplu dela cele întâmplare și nu va tracia așa de strict cu poporul rutean ca Potoczky; la caz contrar, se va afla un alt student rutean care va răpune încă un asupritor și aceasta se va continua până atunci până când poporul rutean nu se va bucura de acele favoruri de cari se bucură azi poporul polon.

Principele Bülow la Papa. Despre audiența principelui Bülow, cancelarului imperiului german, la Papa, se scrie: După aranjarea afacerilor partidului central Papa l-a întrebat pe Bülow despre călătoria lui Wilhelm la Jerusalem. Audiența a durat mai bine de o oră când principesa a intrat în sala de audiență rămânând toți trei împreună 20 de minute. La despărțire principesa a primit cadou dela Papa un ac cu chipul fecloarei Maria. După audiență principele a conferat cu Merry de' Val, secretarul vaticanului.

Succesul principelui Nichita. Principele Muntenegrului Nichita a primit din cassa bunurilor imperiale un milion de ruble pentru acoperirea trebuințelor Muntenegrului. Afară de aceasta la despărțire țarul i-a promis că va proteja planul liniei construite San Giovanni di Medua — Antivari (Montenegro).

Prințul Muntenegrului în St. Petersburg. St. Petersburg, 16 Aprilie. Azi prințul Nichita al Muntenegrului a primit în audiență mai multe persoane prințare și pe rectorul institutului de cadeți, apoi a mai făcut și el câteva vizite. În sfârșit a luat prânzul în palatul de iarnă și noaptea la 11 ore a părăsit St.-Petersburgul.

Agitație în Coreea. Ziarul »Le Matin« anunță că agitatorii coreani dezvoltă o acțiune foarte mare în partea vestică a țării. Doi miniștri au

demisionat. Agitațiunea în contra japonezilor este mare. Militia va fi duplicată.

Precum se vede »ursul dela Nord« vrea iar să ajungă la stupul cu miere!?

NOUȚĂȚI.

ARAD, 17 Aprilie n. 1908.

— **Ministrul-președinte Wekerle la M. Sa.** Încă înainte de expirarea vacanțelor de Paști ministrul-președinte Wekerle Sándor se va duce în Viena. Cu el vor merge și secretarii de stat Popovics Sándor și Szerényi József, cari au ocaziunea aceasta vor depune jurământul de consilieri intimi.

Ministrul președinte Wekerle va fi primit singur în audiență de M. Sa. Va refera despre situația politică din Ungaria. Afară de aceasta Wekerle va confera cu ceilalți miniștrii comuni despre chestiile cari se vor aduce în delegațiuni.

— **Ministrul de comerț Kossuth Ferencz în Bosnia.** *Serajevo*, 16 Aprilie. Azi au sosit aici ministrul de comerț Kossuth Ferencz însoțit de deputatul Benyovszky Sándor și soția acestuia.

La gară l-au întâmpinat autoritățile civile fiind de față un public numărös. Înainte de amlazi a făcut vizita guvernatorului; după prânz a mers la băile din Hidje iar mâine va călători mai departe spre Ragusa.

Călătoriei ministrului Kossuth l-se atribuie un rol politic oarecare. Asume în cercurile oficiale se vorbește despre călătoria aceasta că ar sta în strânsă legătură cu călătoria ministrului de externe Austro-Ungar Aehrenthal, care în timpul din urmă fiind în Budapesta, a conferat cu miniștrii ungari despre situația croată și despre propaganda sârbească din Bosnia.

— **Visita împăratului Wilhelm în Pola.** În întoarcerea sa din Corfu împăratul Wilhelm va merge la Pola, unde va visita orașul, portul și vapoarele de război. Nu este însă hotărâtă ziua sosirii împăratului în Pola, dar se la ca sigur că în timpul cel mai scurt va veni. Atât autoritățile civile, cât și cele militare se pregătesc încă de pe acum a-l face o primire splendidă. Pe timpul petrecerii împăratului Wilhelm în Pola se vor aranja serbări grandioase, la cari va participa întreaga flotă austro-ungară. Escadra austro-ungară, care de prezent se află pe marea Mediterană se va întoarce în Pola și de aici împreună cu flota de torpede sub conducerea admiratului Montecuccoli va merge întru întâmpinarea împăratului Wilhelm. În Pola se vorbește că va sosi acolo un principe austriac, care va saluta pe Wilhelm în numele M. Sale. Știrile vizitei împăratului Wilhelm la Pola se confirmă și din Corfu.

— **O senzație.** Administrațiunea comitatului nostru, — scriu zările ungurești, — are senzație. Notarul comunal din Nagy-Iratos, Selymeczi Albert, dovedindu-se contra lui numeroase fraude, a fost deținut. Zările ungurești au dreptate, un defraudant deținut, la noi nu e ceva lucru de toate zilele, defraudările și hoțiile însă nu credem că mai pot fi pentru nimenea o senzație în comitatul Aradului.

— **Biserica din Cernova se va sfinți.** Zările ungurești au informația că credincioșii din Cernova și-ar fi dat totuși învoirea de a li-se sfinți biserica după ce orașul Rozsahegy, care este patron, numai cu prețul acesta s'a arătat învoit și la asupra și plățirea datoriilor de 20.000 cor., date au mai rămas dela zidire.

— **Banul Croației contele Paul Rauch va duela.** Într-o vorbire ținută înainte de aceasta cu vre-o trei săptămâni, contele Rauch, banul Croației s'a exprimat despre partidul sârbesc independent, că este antidinastic și că gravitează spre Serbia.

La aceste acuze ale banului au răspuns printr-o declarație cei optsprezece deputați ai partidului în care declară, că cele susținute de ban sunt niște fraze proste mincinoase și bombastice. La aceasta banul Rauch a cerut satisfacție dela Medacovici președintele partidului. Acesta s'a învovt a-l da satisfacție trimițându-i martorii.

— **Teatru român în ființă.** În vreme ce stăruințele Societății noastre pentru înființarea teatrului român face din an în an progrese, dar acestea totuși merg așa de încet încât azi nici prevedea nu putem timpul când are să se întrupeze ideea teatrului român, într'un mic sat, grație stăruinței unui fanatic al teatrului — vorbim de părintele Baci — încurând se va ridica întâiul templu al Thaliei române.

Problema așa de mare și grea a teatrului nostru, care preocupă de decenii întreaga noastră societate, sună cam curios, dar citind apelul de mai jos, aflăm, că dl Baci a ajuns să o rezolve norocos, căci precum ne spune este deja sub coperiș cel dintâiu teatru popular român cu trei rânduri de loje și o galerie, unde încap peste 200 persoane.

Iată apelul:

Apel către publicul românesc! Venitul curat dela broșurile mele ce le-am pus în vânzare »Prospectul« cu 2 coroane și »Regulamentul de teatru« cu 1 coroană, l-am oferit întreg pe seama tovarășiei teatrale de aici, *care chiar acum edifică un teatru popular cu trei rânduri de loje și o galerie, unde încap peste 200 de spectatori.* Teatrul e deja sub acoperământ, dar până la deplina lui gătire se recer încă multe ape, rog pe toți acei domni, cari au primit susnumitele cărți, să binevolască a trimite prețul, căci acum are tovarășia noastră teatrală mai mare trebuință de ajutor banal. *Ioan Baci*, preot în Șolmuș.

Dacă e așa, dl Baci merită întreg sprijinul publicului, chiar Societatea noastră de teatru încă i-ar putea acorda sprijinul, căci oricum ar fi acel teatru »cu trei rânduri de loje«, ceace a făcut dl Baci este vrednic de toată lauda.

— **Doi magnați unguri, expulzați din Paris.** Doi reprezentanți ai aristocrației ungurești, contele *Sztáray Tibor* și contele *Festetics Nándor* au pățit un mic inconvenient în capitala franceză. Amândoi au fost expulzați, pentru că în tovarășie cu un escroc notoric, au făcut un culb de cartofie, unde despolau pe toți câștile ajungeau în mreje. Cei doi aristocrați sunt de altfel bine cunoscuți aproape în toate capitalele Europei. Micul inconvenient de acestea l-a mai ajuns în Viena și în Berlin, de unde încă au fost dați afară. S'au dus apoi la Paris. Acum cine știe unde își vor transpune teatrul de operații. Pățania lor din Paris se zice însă că produc mare consternație în cercurile aristocrației ungurești.

— **Un apel.** D-nii Constantin *Păușian*, președinte și Gh. *Potoceanu* bibliotecar, în numele societății de lectură a ocnarilor din Ocna de fier lansează următorul apel:

În lipsa mijloacelor materiale, absolut necesare pentru câștigarea și adoptarea unei biblioteci, care să mulțamească dorul de luminare a membrilor societății noastre, ne simțim îndemnați a ne adresa ca fiecare român, cărui il stă la inimă înaintarea în cultură a neamului nostru,

rugându-l respectuos, ca din prisosul de cărți de care dispune să binevolască a dărui pe seama bibliotecii societății noastre, cât crede că poate.

Comitetul nostru a hotărât, ca pentru statuirea binefacerii prețioase de care va fi împărțită, ca un exemplu vrednic de urmat, să încadreze numele dăruitorului în tabloul binefăcătorilor societății, cu însemnarea jertfei aduse în favorul bibliotecii noastre.

— **Stenografi.** Într-o conferință ținută deună zi în fața unui număr mare de membri ai societăților stenografilor din Viena, Max Bäkler (Berlin) a vorbit despre diferitele sisteme stenografice, arătând că, după statistica ultimilor ani, se află în Germania 86.447 inși instruiți după sistemul Gabelsberg față de 84.529 după sistemul Stolze-Schrey. Conferențiarul spune că e aproape vremea când școala Stolze-Schrey va întrece în Germania școala Gabelsberg. De aceea școala progresistă Stolze-Schrey — zice el — n'are nici un motiv să caute a rezolva chestia stenografiei pe altă cale decât pe cea a cercetării strict științifice.

— **Aventura unui »prinț« român.** Folle ungurești înregistrează isprava unui oare-care prinț român, cu numele *Frederich Cantacuzino*. Cică prințisorul s'a îndrăgostit tun, într-o zână din Berlin și i-a promis o sumă mare dacă va merge cu el la București. Preafrumoasa berlineză nu l-a refuzat și când a fost la adică-te, a și plecat cu el spre București. În drumul lor s'au oprit și în Viena. Dar știți cum sunt coconitele ajungând în Viena l-a rugat pe prinț ca să-i dea nici mai mult nici mai puțin de 3000 de cor., nu de altă, dar hainele l-au rămas în Berlin și acum volvește să-și cumpere noi toilette, că, deh n'o să meargă așa în capitala României. Prințul l-a și împlinit dorința ingerului său iubit. Mercuri înainte de amlazi au sosit amorozații la Budapesta, având în program, ca să petreacă nițel acolo. În gara de vest, unde au sosit, prințul a avut de lucru cu calabăcurile. În acest interval blonda și fermecătoarea berlineză a greșit trenul și a luat-o spre Berlin. Nu puțin după aceea se întoarce și prințul, dar la-o de unde nu-i! Văzând că l-a tras pe sfoară, a plecat cu buzele umiliate la poliție unde s'a recomandat ca »prințul român Fridrich (!) Cantacuzino«. S'apoi năcăjit a început să spună tot cum s'a dus la Berlin să-și petreacă, cum l-a căzut tronc la inimă zâna cu părul bălău și ochii albaștri în sfârșit zguduit până în rărunchi de fiorul dragostei a zis cătră scumpa lui adorată, ca să meargă cu el la București, și o să vadă cât de frumoasă-i acolo viața, iar acum l-a lăsat în drum. l-s'a răspuns din partea poliției, că deoarece sumușița de 3000 cor., i-a cinstit-o, — poliția nu poate s'o urmărească.

Greu lucru și pace! a răspuns prințul nostru și punându-și monoclu la ochiu a plecat adânc întristat.

— **Respuns.** Ni-se cere publicarea următoarelor șire:

»Răvașul« părintelui protopop Dăian din Cluj ne face onoare a să ocupă și cu noi, — noul Institut »Vatra«.

În numărul 5-6 aducând obligatele elogi »Economului« scrie: »Alegările au fost aproape unanime și întreagă adunarea a decurs demn abstrăgând dela incidentul provocat de fostul director, care ațâțat să vede de unii oameni ai băncii concurente voiau cu orice preț să facă obstrucție. Nu să mai miră nimenea de B. P. dar atitudinea celor ce stăteau la spatele lui în frunte cu dl St. Morariu dela »Vatra« a produs rezolvare unanimă.«

Iată dară prima erupțiune — ca de probă — prin care Răvașul și cel din jurul lui, își prezentează firea și dragostea față de noi, de un institut românesc cu meniri nobile și culturale.

Nu e vorbă, — treaba miroasă a »Economului«, precum a »Economului« miroasă toată duhoarea vieții sociale din Cluj; dar — una sau alta —

Toate damele se facideal de frumoase prin efectul bun al
CREMEI MAKOI-IDEAL
care adeverește nenumăratele crisori de mulțumită.
Face să dispară roșăța feței, piatruiile, petele de ficat ștoate necurățeniile pielei.

Prin folosirea cremei Ideal ajungem să avem o față curată, fragedă, catifelată și fină! De aceea vă rugăm ca la comandă să ne scrieți precis dacă fața e grasă sau uscată.

Secapătă numai la însuși fabricantul:
KUDAR LAJOS Szent László, gyógyszerészár — Makó Ujváros —

— 1 borcan de cremă Ideal 1 cor. —
Pudra Ideal 1 cor. Săpun Ideal 70 fl.

Comandele prin postă se satisfac repede și punctual.

Preparatele medicale și chimice au fost premiate în expoziția igienică internațională din 1879 cu medalia de aur, cu crucea de metal franceză și cu diploma de distincție.

nu vom trece cu vederea amabilitatea de care ne împărtășesc.

Ne-am adunat aci, noi, cei dela »Vatra,« un grup de bărbați serioși și pacinici, și am fondat institutul, ca cu muncă solidă și cinstită — tocmai pentru că vedem dela »adunările »Economului« unde duce cearta, — desbinarea și egoizmul, mai ales de când l'a cecluat protocopul Dăian în vârful »Economului« — să cultivăm pacea, frăția și bunăînțelegerea spre un scop frumos și cultural.

Avem de gând, ca în certele vrăte și daraverele altora să nu ne amestecăm; dar de altă parte suntem hotărâți să nu suferim ca în afacerile noastre, în liniștea și tihna noastră să arunce cineva sămânța certelor, răul rare desbină și distruge!

Și credincioși crederii noastre respingem învinuirea nemeritată și nebazată ce ne-o aduce »Răvașul« și declarăm că nu ne-am amestecat nici odată și nu ne vom amesteca în certele »Economului,« dar pretindem ca nici dănsul, nici matadorul lui, care inspiră »Răvașul« să nu ne turbure pacea.

Dați-ne domnilor bună pace, căci noi vi'o dăm; însirați-vă pa' anjenii; bateți-vă halaripul cum vă place; faceți-vă chelul precum numai DV îl știți face, — dar de noi nu vă atingeți.

Nu cumva să ne îndârjim și noi, căci atunci am avea multe de zis!

Odată pentru totdeauna! V. Ranta, director la »Vatra.«

— A murit sub patrafir. Citim în »Gazeta Transilvaniei«: Femea Floarea Stănilă locuitoare din comuna Christian (com. Brașov) era bolnavă în pat de un timp încoace. Duminică în 12 Aprilie st. n. a. c. la ora 7 și jumătate dimineața chemă pe parchul din localitate Virgil Pop să îi cetească o rugăciune pentru alinarea durerilor. Preotul îndeplini voința bolnavei și când aceea se afla sub patrafir își dete sufletul în decursul rugăciunii, fără a fi chinată de dureri.

— Regele Eduard și Fallières. Regele Eduard al Argilei l'a întrebat pe prezidentul Fallières cu ocazia ultimei lor întâlniri, că n'a avea oare plăcere să petreacă la Marienbad, împreună; apoi adăogă că împăratul Francisc Iosif s'ar bucura foarte, dacă ar fi s'ar salutat pe pământ austriac. Față de această idee Fallières a avut o deosebită bucurie și e mai mult decât probabil că regele Angliei se va întâlni în vara aceasta la Marienbad cu prezidentul Republicii Franceze.

— Generalii dela Port-Arthur. Conform știrii aduse de ziarul »Brscvije Vjedomosti« generalii Fock, Smirnov și Reis a căror nume ni sunt cunoscute din procesul predării Port-Arthurului, au fost la porunca țarului penzionați.

— Biblioteca Academiei române. Mișcarea în luna Martie 1908. A. Cărți tipărite: 1. Cerute cu buletine 1012 cetitori, 3022 volume. 2. Imprumutate acasă 13 cetitori, 55 volume. Total 1025 cetitori, 3077 volume. Afilațoare în sala de lucru 1825.

B. Manuscripte și documente: Manuscripte, 96 cetitori, 320 volume. Documente, 25 cetitori 2930 volume. Cărți vechi românești (1508—1830) 30 cetitori, 45 volume.

— Invenție. La 10 Aprilie st. n. s'au făcut cercări cu mașinele lui Pascal Berjonneau pentru trimiterea de fotografii prin telegraf, între Paris și Enghien. La 10 ceasuri, un ajutor al lui Berjonneau a trimis curentul dela Paris la Enghien, aparatul automat de acolo a început a lucra și în 4 minute și 7 secunde a trimis prin sîrmă fotografia doamnei Toselli. A ieșit așa de bine, ca și cum ar fi fost dela cel mai bun fotograf, fără nici o dungă sau semn, cum au fost cele trimise prin mașinele lui Korn.

Mașinele lui Berjonneau pot lucra și prin telegrafia fără sîrmă și la orice depărtare.

— Bani aruncați în stradă... Dăună zidna Schenk din Paris, voină să deretice prin casă, a scuturat pe fereastră o plapomă în care avea păsărată o adevărată comoară: 3600 fr. în bilete de bancă și 60.000 de fr. în titluri. Bani au căzut în stradă. Femeia nu observă numai de

cât. Când băgă de seamă era prea târziu. Comoara fu găsită de un muncitor și de femeia lui. Aceștia arseră titlurile de rentă. Cu celalalți bani și închiriară oamenii o casă frumoasă, mobilă, juvaerice. Omul nu se mai duse la slujbă. Se puseră oamenii pe chefuri la care invitau și pe vecini dar vesella și fericirea lor fu de scurtă durată. Poliția le dete de urmă și luști din scurt soții mărturisiră proveniența banilor.

— Prinderea unui asasin al regelui Portugaliei. Ziarul francez »Echo de Paris« l-se comunică următoarea știre: Poliția a prins Duminecă pe un oarecare Francesco Palanther învinit că face parte din tabăra asasinilor regelui Don Carlos. Făcându-se perchișiție la casa lui s'au găsit hârtii și documente compromițătoare, cari sunt dovezii despre participarea celui deșinit la asasinarea regelui Dom Carlos.

— Dreyfus mulțămît. O telegramă din Roma ne aduce știrea că Dreyfus »trădătorul de patrie« se află cu familia sa în cetatea »eternă«. Un ziarist italian l-a cercetat zilele trecute pe deportatul din insula »Dracului« care i-a făcut destăinuirii foarte interesante despre viața sa.

»Sunt foarte mulțămît cu situația mea! — a zis Dreyfus.

»Știu — a zis mai departe Dreyfus — că dreptatea a fost și este pe partea mea. Vizita mea la Björnson (anume zărele ungureșii jidoveșii scriu că bătrânul Björnson l-ar fi cercetat pe Dreyfus?) ru are nici o însemnătate, decât stima și de venerațiunea obligătoare. Nu pretind nimica și de aceea am venit aici ca să cunosc mai bine poporul italian pe care atât de mult îl iubesc«. (Folle italiene însă li fac imputări, că de aceea a venit în Italia ca să conturbe liniște Franței N. R.)

După aceasta și-a descris toată viața începând dela deportarea lui în închisoarea de pe insula »Dracului«, până s'a retras în viață privată voină a murci, ocupându-se mai cu drag cu studiul sociologiei.

— Anarhiștii din New-York luată la goană. Se știe, că refugiu de predilecție al anarhiștilor e America însă dela o vreme încoace nu se simt tocmai bine acolo, căci hoțomanul de Roosevelt a pus ochii pe ei. A dat poruncă ca pretutindeni să fie urmăriți. Poliția a și înhățat 46 de anarhiști în New-York și i-a transportat pe insula Ellis Islanda, urde debarchează emigranții și îndată au început areștările. Cel care n'are atestat de cetățean american, va fi deportat unde va ca un venetic nepofit; care însă poate documenta că într'adevăr e cetățean american și se dovedește, că a pătat, acela deasemeni va fi deportat.

— Fața fragedă și mâna albă este de cea mai mare importanță pentru frumsețea femeilor. Astăzi fiecare damă folosește numai cremă Marta și săpun Marta, fiindcă numai aceste s'au adevărit ca adevărat bune în contra piștrurilor, petelor de ficat, coșuri, mitteseri, roșeața mânilor Dă feții și mânilor frăgezime și culoare albă ca zăpada prețul unui borcan cremă Marta costă 1 cor. o bucată săpun 70 fil. Se poate comandă la singurul preparator: Tó-nay Imre și Wachsmann Jenő, droguerie și parfumerie în Szabadka.

Lupta în comitate.

Congregația de primăvară a comitatului Arad este convocată în adunare ordinară pe ziua de 29 Aprilie.

Toți membrii români să-și țină de datorie a se prezintă.

Rugăm pe toți abonații cari sunt în restanță ori nu și-au reînnoit încă abonamentul pe quartalul Aprilie—Iulie, să binevolască a plăti cât mai curând ceace datorează pentru primirea ziarului nostru.

Concert, petreceri.

Corul sf. bisericii greco-ortodoxe române de Buteni invită la Concertul împreună cu teatru și dans pe care îl va aranja Luni, în 27 Aprilie n. a. c. (a doua zi de Paști) sub conducerea dlui Ioan Roșu, învățător. Inceputul la 8 ore seara. Vinitul este destinat pentru »Biblioteca corului«. Ofertele marlinoase se primesc cu mulțămît la adresa dlui Ioan Cosma preot în Butyin și vor cvilă pe calea publicității.

Economic.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta

Budapesta, 17 Aprilie 1908

INCHEREA la 1 ORĂ

Orău pe Apr. 1908 (100 kg.)	21 68—21 70
Săcară pe Apr.	18 70—18 72
Ovăs pe Apr.	14 06—14 08
Cucuruz pe Mai 1908	12 94—12 96

INCHEREA la 4 ORĂ

Orău pe Apr.	21 84—21 86
Săcară pe Apr.	18 70—18 72
Ovăs pe Apr.	14 16—14 18
Cucuruz pe Mai 1908	12 98—13—

Prețul cerealelor după 100 kg. a fost următor

Orău	
de Tisa — — — —	21 K. 15—22 K. 85
Din comitatul Albej — —	21 » 45—22 » 35
De Pesta — — — —	20 » 85—22 » 45
Bănățenesc — — — —	20 » 95—22 » —
De Bacica — — — —	21 » 85—22 » 30
Săcară — — — —	19 » 25—19 » 35
Orzul de nutreț, cvalitatea I.	13 » 30—13 » 60
» de cvalitatea II — —	12 » 90—13 » 20
Ovăs » » » » » »	15 » 40—15 » 60
» » » » » »	14 » 70—14 » 90
Cucuruz vechiu — — — —	— » — — — —
» nou — — — —	12 » 55—12 » 65

BIBLIOGRAFIE.

Ierarhia și metropolia bisericii române din Transilvania și Ungaria de Mangra.

Interesantul studiu este o retipărire de »Telegraful Român« unde a apărut într-o serie de articole. Acum, scos în broșură stă la dispoziția tuturor pe cari îi interesează adevărul istoric privitor la trecutul răstălmăcit al bisericii noastre și la viața și activitatea marelui arhieru Sava Brancovici.

La institutul de artegrafice »Minerva« din București, Bulevardul Academiei 3 a apărut și s'afle de vânzare următoarele broșuri:

1. O istorie de demult de M. Sadoveanu prețul 2 lei.
2. Novele, Povestiri, de I. Caragiale. Prețul 2 lei.
3. Poezii populare ale românilor de V. Alexandri. Prețul 1 50 lei.
4. Impresii de Il. Chendi Prețul 2 50 lei.

Pomelnic pentru pomenirea villor și meștilor, la liturgi și parastase, legate în pânză și fil, în hârtie 30 fil. Se află de vânzare la »Tipografia dincezană« și la »Tribuna«.

Poșta Redacției.

Abon. 1443. Indatăce vor fi citite și le vor rândul. Avem mult material.

Redactor responsabil provizor Sever Bocsa
Editor proprietar George Nichin.

Prețuri moderate!

Spre atențiunea onor. public!

PARFUMERIE

FRANCEZĂ ȘI ENGLEZĂ

Creme pentru față, creme și pudre pentru mâni, pudre pentru față, ape de colonia, ape de păr, săpunuri, ape de gură, paste, prafuri și perii pentru dinți precum și tot felul de articole casnice în calitățile cele mai bune și cu prețurile cele mai moderate, se găsesc la:

Noua Drougerie

= Nestor Hanzu =

ARAD

strada Weitzer János Nrul 2.
(Palatul Minorităților).

Firmă românească!!

Adresa pentru scrisori:

„VÖRÖSKERESZT“ DROGERIA ARAD.

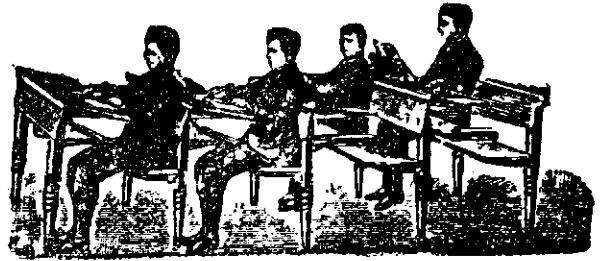
Comenzile din provincie să efectuiască prompt și exact.

Comandă din provincie să efectuiască prompt și exact.

Bănci

de școală

de diferite sisteme, mai ales se recomandă cele solide și ieftine, bănci de școală cu două locuri de șezut

Patent Pfarer I. Konnerth acestea au un pult tare, distanță minimală, călimar de cerneală portativ, și un sistem simplu de întors banca, prin ce e ușor de a se curăți școala și se pot comanda în șapte mărimi. Modele se trimit la dorință. Bănci de probă sunt în atelierul de măsar al lui

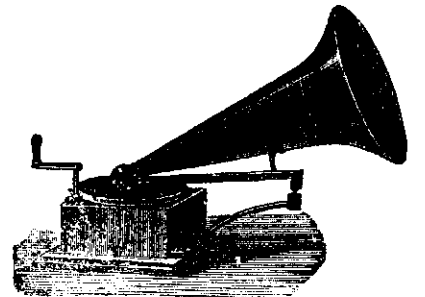
Nagyszeben, Elisabetgasse 53.

Wilhelm Connerth.

MAȘINI DE VORBIT GRAMOFOANE

de la 7 coroane în sus.

Cea mai ieftină sursă de a se procura în Ungaria și România. Inregistrații de cânt și muzică, cele mai celebre cântări ale României, muzica militară și lăutari. Soluri de concert, monologuri, cupluri ș. a.

Tóth József,
Szeged, str. Könyök nr. 3
Mare prăvălie de gramofone.

— Catalog de prețuri gratuit. —

Correspondență în orice limbă.
Nouii plăci românești!

☀ Cel mai potrivit Dar de Sărbători. ☀

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNEA SUMARA

1907.		1908.	
31 Martie		22 Martie	29 Martie
ACTIV			
114538897	80943897 Reserva metalică Aur	131474018	131277052
1521879	33595000 „ Trate Aur	1821904	1827711
72240697	Argint și diverse monete	65143209	65455780
9536500	Portofoliu Român și Străin	24933320	24258234
19185860	{ *) Impr. contra ef. publice	11999924	11999924
11999924	„ „ „ „ in cont curent 16696334 }	15638508	15638508
15931524	Fonduri publice	3238121	3243121
3265121	Efectele fondului de rezervă	5930236	5935168
5872615	„ „ „ amortisarea imob. și material	684796	684796
619244	Imobili	469576	473237
509638	Mobilier și Mașini de Imprimerie	104709154	104453804
98215408	Cheltueli de Administrațiune	—	—
—	Deposite libere	13308504	14965745
11500442	„ „ & provizoriu	25728838	27235316
22127018	Compturi curinți	405080108	407443396
387064767	Copmturi de valori	12000000	12000000
PASIV			
12000000	Capital	24609781	24609781
22726229	Fond de rezervă	3634520	3634520
3373692	Fondul amortisării imobilelor și material	259264340	261813140
240901290	Bilete de Bancă în circulațiune	—	—
—	Profituri și perderi	862313	932151
848148	Dobânzi și beneficii diverse	104709154	104453804
98215408	Deposite de retras	—	—
—	„ „ „ & provizoriu	405080108	407443396
—	Compturi curinți		

Scomptul 5%. *) Dobânda 5 1/2%

Lițitațiune minuendă.

În urmarea încuviințării Veneratului Conzistor gr. or. rom. din Oradea mare de sub Nr. 758/64. Ep. 1908, prin aceasta se publică lițitație minuendă pentru zidirea de nou a bisericei, școalei și casei parohiale, gr. or. rom. din comuna Luncă, protopopiatul Vașcăului; cu prețul de esclamare pentru edificiul bisericesc 36.835 cor. 22 fil., al școalei cu 5.378 cor. și al casei parohiale cu 3.220 cor. pe ziua de 28 April s. n. 1908 d. m. 2 oare, în localitatea școalei din loc.

Lițitanții au să depună ca vadiu 10% din prețul de strigare, sau în numărar sau în bani gata.

Preliminărele de spese și condițiunile de lițitare, precum și planurile de zidit se pot vedea la oficiul parochial din Luncă.

Comuna bisericească își rezervă dreptul de ada lucrarea spre executarea aceluia dintre lițitanți, încare va avea mai multă încredere.

Lițitanții nu pot forma drept la diurne și spese de călătorie.

Contractul pentru întreprinzător va fi valabil după subscriere, ear pentru comuna bisericească, numai după aprobarea V. Conzistor.

Din ședința com. parochial gr. or. rom. din Luncă ținut la 31 Martie (13 April 1908.)

Comitetul parochial.

PUBLICAȚIUNE.

Institutul de credit și economii «Chiorana», în adunarea generală extraordinară ținută la 17 August 1907 a decis cu unanimitate urcarea capitalului social dela 100.000 cor. la suma de 200.000 cor. prin o emisiune nouă de 1000 acții în valoare nominală de câte 100 cor.

Intru realizarea acestui concluz, pe baza autorizării primite dela adunarea generală, prin aceasta ne luăm voie a le oferi On. acționari ai institutului nostru pentru cumpărare 1000 acții nouă pe lângă condițiunile următoare:

1. Fiecare acționar vechiu al institutului are drept să opteze și să subscrie din emisiunea nouă, cu prețul nominal de 100 coroane și 3 cor. spese, atâtea acții câte posedă transcrise pe numele său din emisiunea primă.

2. Terminul de optare și subscriere pentru acționarii vechi, se fixează **până în 1 Maiu 1908** cu aceea, ca toți acționarii vechi deodată cu declarațiunea de subscriere, sub urmările pierderii dreptului de obținere, sunt datori să depună la institut, până în 1 Maiu 1908, toate acțiunile lor vechi fără coala de cuponi, pentru care optează la subscriere și să plătească la cassa institutului dela fiecare acție subscrisă din emisiunea nouă 10 cor. ca prima rată din prețul acțiilor emise și 3 cor. spese.

Acționarii vechi, cari nu au participat la subscriere până la termenul de 1-a Maiu 1908, își pierd dreptul de prioritate și favorul de a subscrie acții din aceasta emisiune cu prețul nominal de 100 cor. și 3 cor. spese.

Acțiunile depuse la institut pentru optare se ștampilează cu nota de opțiune și se restituiesc imediat acționarilor, dimpreună cu un titlu provizor de acții, în care se induce plățirea ratei prime și a tuturor ratelor următoare.

3. Prețul de emisiune a acțiilor, conform dispoziției §-lui 6 din statute se plătește în zece rate și anume:

a) prima rată, dimpreună cu spesele de 3 cor. conform punctului 2 al acestei publicațiuni, este a se plăti deodată cu optarea cel mult până în 1 Maiu 1908.

b) a doua rată 10% până în 1 Iulie 1908.

c) a treia rată 10% până în 1 Septem. 1908.

d) a patra rată 10% până în 1 Noemv. 1908.

e) a cincea rată 10% până în 1 Ianuarie 1909.

f) a șasa rată 10% până în 1 Martie 1909.

g) a șaptea rată 10% până în 1 Maiu 1909.

h) a opta rată 10% până în 1 Iulie 1909.

i) a noua rată 10% până în 1 Septemv. 1909.

j) a zecea rată 10% până în 1 Novem. 1909.

Fiecare acționar are însă drept să plătească mai multe rate, sau toate ratele înainte de termen.

În lipsa de plată a ratelor la termenele fixate să aplică dispozițiile §-ului 11 din statute, în sensul cărora acția neplătită se anulează și în locul aceleia să emite un nou titlu de acție, iară ratele plătite cad în favorul fondului de rezervă.

4. Acțiunile nouă, după plățirea tuturor ratelor, vor participa la toate beneficiile și se vor bucura de toate drepturile, ce posedă acționarii vechi, dar la dividendă participă numai cu începutul dela 1 Ianuarie 1910.

Se face excepțiune pentru acțiunile, cari se vor plăti total, până la finea anului 1908 fiindcă acele vor participa și la dividendă, care se va statorî prin adunarea generală pe anul de gestiune 1909.

Dela plățirea ratelor până în 31 Decembre 1909 acționarii primesc după ratele plătite 5% interese, iară după rate restante plătesc 8% interese de întârziere.

Eliberarea acțiilor nouă va urma numai după plățirea prețului întreg a aceloră.

5. Acțiunile neoptate și nesubscrise de acționarii vechi, până la termenul de 1 Maiu 1908, începând dela acest termen până la 1-a Iunie 1908., se vând cu prețul de 120 coroane pentru una acție și 3 coroane spese.

Direcțiunea începând dela 1-a Maiu 1908., primește și pentru aceste acții însinuarea de subscriere atât din partea acționarilor vechi, cât și din a altora.

Deodată cu aceste însinuări de subscriere sunt a se trimite la adresa institutului și câte 12 coroane **dela fiecare acție, ca prima rată din prețul aceleia.** Subscrierile de acții se vor lua în conziderare în seria precum a sosit acele la institut împreună cu rata primă de 12 coroane de acție și 3 coroane spese.

Ratele următoare, din prețul acestor acții, sunt de a se răspunde dela fiecare acție în terminii următori:

a) rata a doua de 12 cor. este a se plăti până în 1-a Aug. 1908.

b) rata a treia de 12 cor. este a se plăti până la 1-a Oct. 1908.

c) rata a patra de 12 cor. este a se plăti până la 1 a Dec. 1908.

d) rata a cincea de 12 cor. este a se plăti până la 1-a Febr. 1909.

e) rata a șasa de 12 cor. este a se plăti până la 1-a April 1909.

f) rata a șaptea de 12 cor. este a se plăti până în 1-a Iunie 1909.

g) rata a opta de 12 cor. este a se plăti până în 1-a Aug. 1909.

h) rata a noua de 12 cor. este a se plăti până în 1-a Oct. 1909.

i) rata a zecea de 12 cor. este a se plăti până în 1-a Dec. 1909.

Dispozițiile din punctele 3 și 4-a acestei publicațiuni să vor aplica și față de acești acționari noi.

Dat în Șomcuta-mare, 11 Februarie 1908.

Direcțiunea institutului de credit și economii „CHIORANA“.

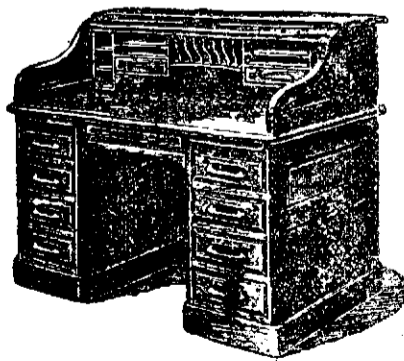
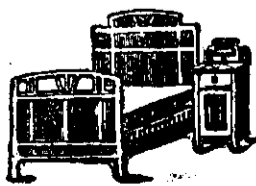
Dacă târguiți din articolele anunțate în ziarul nostru, vă rugăm ca la comandă să amintiți unde ați cetit aceste anunțuri.

Gergely István,

măsar de edificiu și mobile de artă.
. Fabrică cu desene patentate. *.*
Kolozsvár, str. Monostor nr 70

Se recomandă publicului din loc și provincie: primește montarea edificelor a odăilor și bucătăriilor, precum și cafenele, biurouri, și prăvălii mai departe lucrează portale după desenul dat sau după desenul propriu dela cele mai simple până la cele mai complicate cu preț favorabil și executate cu punctualitate.

Lucrul bun și frumos nu e scump.

Masă de desen patentată atât pentru școli cât și pentru scopuri particulare, potrivită pentru ori-ce formațiune corporală. — Primesc aranjarea bisericilor, a școlilor și a locuințelor, a cafenelelor biurourilor etc. după modele date sau după desene proprii dela cea mai simplă executare până la cea mai complicată.

Pompe de fântâni artezice și artificiale

cu presiune înaltă și mică, cu toate sistemele.

Aranjarea de părți constituante de pompe, motoare de îmblățit, de mori și agricole. Repararea basinelor de apă și a pompelor.

Jeszenovits Miklós

atelierul de pompe și mașini de fabrici, turnătorie.

Szabadka, régi Szénatéren.

Servim cu plăcere planuri și tabloul cheltuelilor.

